

Collegebesluit

Onderwerp: Besluit tot aangaan samenwerking Haarlem en Zandvoort op sociaal domein

Reg. Nummer: 2014/241618

1. Inleiding

De gemeenten Haarlem en Zandvoort willen een ambtelijke samenwerking aangaan op diverse terreinen met als oogmerk verregaande regionale samenwerking en optimalisatie van de dienstverlening. Met name de noodzaak om de continuïteit en kwaliteit van dienstverlening te kunnen waarborgen in Zandvoort, is aanleiding voor de gemeente Zandvoort om over te gaan tot overdracht van ambtelijke taken in het sociaal domein. Dit als aanvulling op de reeds jarenlange ambtelijke samenwerking. Het college van de gemeente Haarlem staat hier welwillend tegenover.

Overdracht van ambtelijke taken op het terrein van de Wet werk en bijstand (WWB) en aanverwante regelingen en uitvoering Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is een eerste stap in dit kader. Beide colleges van burgemeester en wethouders hebben voor die eerste stap in de samenwerking medio 2012 de intentie uitgesproken om “per 1 januari 2014 te streven naar een intergemeentelijke samenwerkingsorganisatie voor de uitvoering van de lokale sociale zekerheid en de taken in het kader van de Wmo van twee gemeenten”. Deze intentie is vastgelegd in een intentieverklaring die door beide colleges is ondertekend op 17 juli 2012.

Zandvoort heeft ook verzocht de taken met betrekking tot de decentralisatie Jeugd over te dragen per 01-01-2015. Dit onderdeel is niet in de intentieverklaring opgenomen. Voorgesteld wordt het verzoek van Zandvoort te honoreren.

Om de ambtelijke samenwerking voor beide partijen effectief en efficiënt vorm te geven, heeft WagenaarHoes Organisatieadvies opdracht gekregen een onderzoek uit te voeren naar samenwerkingsvormen. WagenaarHoes is tevens gevraagd daarbij de financiële en personele consequenties in beeld te brengen. Dit onderzoek is weergegeven in het rapport “Onderzoek samenwerking Sociaal Domein Haarlem-Zandvoort”. De resultaten van dit onderzoek zijn sinds het najaar van 2013 beschikbaar. Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014 is besloten om de besluitvorming over vervolgstappen in de ambtelijke samenwerking voor te leggen aan de nieuwe colleges en gemeenteraden.

Dit collegebesluit legt besluiten voor met betrekking tot de overdracht van taken door de gemeente Zandvoort aan de gemeente Haarlem per 1 januari 2015. De gemeente Zandvoort legt een vergelijkbaar collegebesluit voor aan het eigen college. Deze besluiten zijn nodig om het kader voor de implementatie van de ambtelijke samenwerking vast te stellen. Voorzien wordt dat in het tweede halfjaar van 2014 nog tenminste één besluitvormingsmoment plaatsvindt. Daarnaast is er sprake van een medezeggenschapsproces (OR en GO). Voor de toelichting bij de besluiten zie de bijlage: het besluitdocument samenwerking sociaal domein gemeenten Haarlem-Zandvoort.

Naast de overdracht van taken ten aanzien van de WWB en de Wmo heeft de gemeente Zandvoort verzocht om ook op andere gebieden de samenwerking te intensiveren en (op termijn) ambtelijke taken over te dragen aan Haarlem. Het in deze nota omschreven proces kan gezien worden als een pilot voor de overdracht

van taken op andere terreinen. Overigens blijven de bestaande samenwerkingsafspraken op het terrein van schulddienstverlening, handhaving en sociale recherche van kracht.

2. Besluitpunten college

- Het college besluit in te stemmen met de samenwerking onder het voorbehoud dat het overleg met de commissie geen aanleiding geeft om het besluit te wijzigen of in te trekken.
- Het college stuurt dit besluit naar de commissie bestuur ter bespreking (lichte voorhang)

3. Beoogd resultaat

Het college beoogt met dit besluit bij te dragen aan de wens én de noodzaak om op regionale schaal samen te werken bij de uitvoering van de taken in het sociaal domein. Door regionale samenwerking wordt een fundamentele bijdrage geleverd aan een effectieve en efficiënte implementatie van de drie decentralisaties. Het college voelt eveneens de verantwoordelijkheid om in de regio bij te dragen aan kwalitatief hoogwaardig openbaar bestuur en dienstverlening.

4. Collegebesluiten in kader van de bedrijfsvoering

In het kader van de samenwerking worden de volgende uitgangspunten en besluiten gehanteerd:

Samenwerking en scope

- Het college besluit tot de overdracht van taken met betrekking tot de drie decentralisaties (Participatiewet, WMO (bestaand en nieuw) en Jeugdwet) per 01-01-2015 van Zandvoort naar Haarlem.
- Het college besluit het centrumgemeentemodel te hanteren als samenwerkingsvorm.
- Het college besluit in te stemmen met de voorgestelde scope van de samenwerking tussen Haarlem en Zandvoort, inclusief de overdracht van taken met betrekking tot de Jeugdwet.

Besturing samenwerking

- Het college besluit in te stemmen met het besturingsmodel, inclusief de daarbij genoemde uitgangspunten.
- Het college besluit opdracht te geven tot het uitwerken van een dienstverleningsovereenkomst, programmeringsafspraken, bestuursopdrachten en een mandaatregeling vóór het eerstvolgende bestuurlijke besluitvormingsmoment voorzien in het najaar van 2014.

Projectorganisatie voor implementatie

- Het college besluit in te stemmen met de inrichting van de projectorganisatie voor de implementatie.
- Het college besluit dat in het geval inhuur plaatsvindt door de gemeente Haarlem voor werk dat verricht moet worden voor de implementatie, of ter vervanging van bestaande formatie, deze kosten in rekening worden gebracht bij de gemeente Zandvoort.

Personeel

- Het college besluit dat het principe ‘mens volgt werk’ leidend is.
- Het college besluit kennis te nemen van het feit dat een uitzondering op bovenstaand principe geldt voor personele overhead waaronder in elk geval de volgende Zandvoortse functies worden begrepen: a) secretariële ondersteuning, b) ICT medewerker en c) management.
- Het college besluit het Georganiseerd Overleg te informeren over de samenwerking met Zandvoort.
- Het college neemt kennis van het feit dat Zandvoort zo snel mogelijk met het Georganiseerd Overleg in gesprek gaat om te komen tot een sociaal plan.
- Het college besluit de opdracht te geven de twee genoemde alternatieve varianten met betrekking tot plaatsing zo snel mogelijk uit te werken.

Informatievoorziening

- Het college besluit in te stemmen met de voorgestelde kaders voor de informatievoorziening.

Financiën

- Het college besluit in te stemmen met de voorgestelde financiële kaders.
- Het college besluit opdracht te geven om een berekening te maken van de financiële consequenties van de samenwerking voor Haarlem.
- Het college neemt kennis van het voorstel om opdracht te geven de overhead zoveel mogelijk evenredig te korten op de achterblijvende organisatie in Zandvoort.
- Het college besluit dat indien door bestuurlijke besluitvorming in Zandvoort de implementatie van de samenwerking geen doorgang vindt, eventueel door Haarlem gemaakte kosten in rekening worden gebracht bij de gemeente Zandvoort..
- Het college besluit dat eventuele meerkosten die voortvloeien uit het niet adequaat en tijdig klaarmaken van de taken voor overdracht naar Haarlem in rekening worden gebracht bij de gemeente Zandvoort.

Communicatie

- Het college besluit in te stemmen met het voorstel om het communicatieplan “Verandertraject ambtelijke samenwerking Haarlem-Zandvoort en deze te laten aanvullen met de input van Haarlem en vervolgens dit plan door beide colleges te laten vaststellen.

Huisvesting

- Het college besluit dat medewerkers van Zandvoort die overgaan naar Haarlem worden gehuisvest in de accommodaties van de gemeente Haarlem.
- Het college besluit dat de kosten hiervan deel uit maken van de nog te bepalen werkelijke overheadskosten.

5. Argumenten

5.1 Het Rijk zet onverminderd in op grotere uitvoeringskracht van gemeenten door samenwerking en opschaling¹.

Om de uitvoeringskracht met betrekking tot de decentralisaties te borgen, heeft het Rijk gemeenten gevraagd congruente samenwerkingsverbanden aan te gaan alsmede om de opschaling van gemeenten te bevorderen. Dat is noodzakelijk om de beoogde bestuurlijke, ambtelijke en financiële slagkracht te bewerkstelligen om de nieuwe taken goed uit te voeren. Door verregaande samenwerking met Zandvoort op het terrein van ondersteuning, participatie en jeugd acteert de gemeente Haarlem op deze door het Rijk ingezette doelstelling.

5.2 De uitvoering van de nieuwe taken in het sociaal domein moet op passende schaal worden georganiseerd.

De opgaven voor Haarlem en Zandvoort in het sociaal domein zijn groot. De uitvoering van de nieuwe taken is ingewikkeld en moet tegelijkertijd goedkoper. De regio is voor het organiseren hiervan de passende schaal en verregaande samenwerking een logisch gevolg. Door samenwerking worden zowel Haarlem als Zandvoort in staat gesteld te beschikken over de nodige kennis en capaciteit, alsmede om financiële risico's te dragen. Daarnaast schept het de mogelijkheid om als een solide partner te opereren richting partners in het sociaal domein, zoals zorgaanbieders.

5.3 Samenwerking biedt voordelen.

In de regio hangen de meeste beleidsterreinen al sterk met elkaar samen. Immers, de arbeidsmarkt is een regionale markt. De Jeugdzorg wordt al regionaal georganiseerd omdat samenwerking de noodzakelijke schaalvoordelen biedt. En de inkoop van de nieuwe WMO voorzieningen op regionaal niveau biedt voordelen voor klanten en aanbieders door eenduidigheid in uitvoering. Versterking van de samenwerking tussen Haarlem en Zandvoort ligt daarmee voor de hand. Uit het onderzoeksrapport uit 2013 van Wagenaar en Hoes met betrekking tot de samenwerking blijkt dat de samenwerkingsvorm centrumgemeentemodel de meeste voordelen biedt voor beide gemeenten. Deze samenwerkingsvorm draagt bij aan een betere waarborging van de continuïteit van het primaire proces, meer effectiviteit en kwaliteit van de dienstverlening en meer efficiëntie van de uitvoering op langere termijn.

5.4 Haarlem en Zandvoort hebben een intentie tot samenwerking uitgesproken en vastgelegd in een intentieverklaring.

Beide gemeenten hebben aangegeven in het kader van de decentralisaties met elkaar te willen samenwerken bij de beeldvorming en uitvoering van de decentralisaties. Voor Zandvoort is samenwerking in het sociaal domein met Haarlem cruciaal om kwetsbaarheid en financiële risico's af te dekken, om de benodigde expertise bijeen te brengen en om het aanbod op peil te houden. Haarlem staat niet onwettelijk tegenover het verzoek van Zandvoort. De intentie tot samenwerking is vastgelegd in een intentieverklaring en ondertekend door de colleges van beide gemeenten op 17 juli 2012. Hierbij is een overdracht van ca. 15 fte gemoeid.

6. Kanttekeningen

¹ Zie oa. de Decentralisatiebrief van het Ministerie van BZK aan de Tweede Kamer van 19 februari 2013 en de SUWI wetgeving met betrekking tot samenwerking op het Werkplein en regionaal arbeidsmarktbeleid.

6.1 Kosten voorafgaand aan bestuurlijke besluitvorming.

Vanwege een krappe planning tot eind dit jaar is het noodzakelijk dat direct gestart wordt met de implementatie van de samenwerking na besluitvorming op 1 juli in beide colleges. Indien door bestuurlijke besluitvorming, bijvoorbeeld in de gemeenteraad van Zandvoort die voorzien is voor eind augustus, de samenwerking geen doorgang zal vinden zijn door Haarlem eenmaal gemaakte kosten voor implementatie in dat geval niet meer ongedaan te maken.

6.2 Medezeggenschap en overleg met vakbonden kan leiden tot vertraging en hogere kosten.

De planning van de samenvoeging is krap; op 1 januari dient deze gereed te zijn. Medezeggenschap en overleg met GO zijn trajecten met een lange adem. Daarnaast is op dit moment het overleg met het GO in beide gemeenten stopgezet als gevolg van de CAO onderhandelingen. Dat betekent dat formele overleggen met het GO met betrekking tot de samenwerking Haarlem en Zandvoort vooralsnog niet gestart kunnen worden. Het is niet duidelijk hoe lang dit gaat duren. De verwachting is dat dit tot aanzienlijke vertraging in het proces kan leiden.

6.3 Onvoldoende managementaandacht voor het sociaal domein.

De gemeente Haarlem staat de komende maanden voor een grote opgave. Er wordt volop gewerkt aan het mogelijk maken van de transitie Sociaal Domein, het inregelen van de wetgeving met betrekking tot de Participatiewet, de nieuwe WMO en de Jeugdwet, alsmede met het vorm geven van de uitvoeringsorganisatie daartoe. Dat vergt veel van de organisatie. Het is niet vanzelfsprekend om tegelijkertijd de afdeling van een andere gemeente in te voegen. Het risico is dat er onvoldoende management aandacht is voor de transitie sociaal domein is daarmee een feit. Dit risico kan beperkt worden door extra managementaandacht, bijvoorbeeld door inhuur.

6.4 Onvoldoende capaciteit bij ondersteunende afdelingen

De ondersteunende afdelingen bij M&S zullen, naast wat zij te doen hebben in het kader van de transitie sociaal domein, extra worden aangesproken vanwege onder andere de koppeling van systemen. Een gebrek aan capaciteit om dit te organiseren is aldus uitermate reëel waar het de ICT betreft. Dit risico kan worden beperkt door de inzet van extra capaciteit door inhuur.

6.5 Het door Zandvoort niet tijdig en niet adequaat organiseren van de overdracht van taken van naar Haarlem.

Zandvoort dient dossiers en klantgegevens geschikt te maken voor overdracht naar Haarlem. Gezien het kritieke tijdsplan is het noodzakelijk daar na besluitvorming in de colleges een aanvang mee te nemen. Indien overdracht niet tijdig en adequaat plaatsvindt treedt vertraging op in het proces. Eventuele meerkosten zijn in dat geval voor rekening van Zandvoort.

6.6 Motivatie en kwaliteit Zandvoortse personeel.

Er is vertrouwen dat Zandvoortse medewerkers die overkomen goed gemotiveerd zijn en kwalitatief voldoende in staat zijn om in de Haarlemse organisatie hun werk uit te voeren. Hier vindt echter geen selectie op plaats. Derhalve is dit een risico.

6.7 Overeenstemming

Ambtelijk is er nog geen overeenstemming tussen Haarlem en Zandvoort met betrekking tot overhead, de hoogte en de verdeling van het efficiencyvoordeel en de frictiekosten. Dat zal nader moeten worden uitgewerkt in onder andere de DVO. Ook risico's die na 01-01-2015 optreden met betrekking tot personeel en dergelijke worden verder uitgewerkt in de DVO.

7. Uitvoering

Na instemming van de colleges, worden deze besluiten achtereenvolgens voorgelegd aan de ondernemingsraden ter advies en aan de gemeenteraad van Zandvoort ter goedkeuring. Raadsbehandeling in Zandvoort is voorzien eind augustus.

Vooruitlopend op de besluitvorming in de raad van Zandvoort zal zo snel mogelijk met het Georganiseerd Overleg in gesprek moeten worden gegaan over het sociaal plan. Daarnaast dient overleg eveneens om de verschillende elementen van het besturingsmodel verder uit te werken. Na de raadsbesluitvorming wordt de samenwerking verder geconcretiseerd en geoperationaliseerd in de periode september – december 2014. Voorzien wordt dat in het tweede halfjaar van 2014 nog tenminste één besluitvormingsmoment plaatsvindt, onder andere met betrekking tot sociaal plan en plaatsingsprocedure.

De projectorganisatie start direct nadat er positieve besluitvorming in beide colleges heeft plaatsgevonden voorzien voor begin juli. Doorlooptijd is tot 1 maart 2015 (38 weken) zodat er in de eerste 2 maanden van het jaar nog nazorg kan plaatsvinden vanuit de projectorganisatie naar de lijnorganisatie.

8. Bijlagen

1. Kaders en uitgangspunten samenwerking Haarlem en Zandvoort.

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester